

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan eräitä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain säännöksiä selkeytetäviksi ja täydennettäviksi. Kaapelitelevisioverkon liittymismaksujen verovapaussäännöksiä täsmennettäisiin tulkinnanvaraisuuden poistamiseksi. Lisäksi lakiin lisättäisiin voimansiirtojohtojen hankintamenojen vähentämistä koskeva säännös,

joka selkeyttäisi ja yhdenmukaistaisi sähkönjakelua harjoittavien yritysten verotusta. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan heti kun eduskunta on sen hyväksynyt. Ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Kaapelitelevisioverkon liittymismaksut

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan veronalaista tuloa ei ole sähkö-, puhelin-, vesi-, viemäri- tai kaukolämpöverkostoa ylläpitävän yhteisön perimä liittymismaksu, joka palautetaan sen suorittajalle tai jolla saadut edut suorittajalla on oikeus siirtää kolmannelle henkilölle. Saman lain 16 §:n 3 kohdan mukaan nämä maksut eivät myöskään ole verotuksessa vähennyskelpoisia tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuvia menoja. Myös kaapeliteleviotoimintaa harjoittavat yhteisöt ovat toimintansa käynnistyttyä alkaneet periä liittymismaksuja. Koska asiaa koskevassa lainkohdassa ei erikseen mainita kaapelitelevioverkkoa, verotuskäytännössä on ilmennyt tulkintaongelmia sen suhteen, voidaanko säännöksen katsoa koskevan myös kaapelitelevioverkon liittymismaksuja.

Kun liittymismaksu kaapelitelevioverkkoon on luonteeltaan samanlainen kuin elinkeinotulon

verottamisesta annetun lain 6 §:ssä nykyisin luetellut liittymismaksut, sitä tulisi verotuksessa kohdella samalla tavoin kuin niitä. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että liittymismaksuja koskevassa lainkohdassa sana puhelinverkosto korvataan sanalla televerkko, joka käsitteenä kattaa myös kaapelitelevioverkon. Vastaava täsmennys tehtäisiin myös elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 16 §:n 3 kohtaan.

Liittymismaksujen verovapaus koskee verkkoa ylläpitävää yhteisöä. Tällä tarkoitetaan verkon omistajaa, haltijaa tai muuta yhteisöä, jonka nimissä liittymissopimukset tehdään. Saman yhteisön ei näin ollen tarvitse välttämättä omistaa verkkoa. Käytännössä on tavallista, että kaapelitelevioverkko on vuokrattu paikalliselta puhelinlaitokselta. Osa verkosta saattaa myös olla liittyjien omistuksessa. Verkon huollosta ja korjauksista vastaa tällöinkin sitä ylläpitävä yhteisö. Lainkohdassa tarkoitettuina liittymismaksuina voidaan pitää vain sellaisia verkkoon liittymisen yhteydessä suoritettavia maksuja, jotka voidaan palauttaa suorittajalle tai joilla saadut edut suorittajalla on oikeus siirtää kolmannelle henkilölle. Muunlaisia suorituksia säännös ei koske, vaikka niitä perittäisiin liittymismaksun nimellä.

1.2. Voimansiirtojohtojen hankintamenojen jaksottaminen

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 3. lukuun sisältyvät käyttöomaisuuden hankintamenojen poistosäännökset eivät sisällä nimenomaista mainintaa valtakunnalliseen tai paikalliseen voimajohtoverkkoon kuuluvien voimansiirtojohtojen hankintamenojen jaksottamisesta. Verotuskäytännössä on sovellettu kahta eri poistotapaa. Raskaiden voimansiirtojohtojen hankintameno on vähennetty lain 39 §:n mukaisin tasapoistoin omaisuuden todennäköisenä taloudellisenä käyttöaikana. Tällaisen pitkään tuloa tuottavan omaisuuden enimmäispoistoajaksi on säädetty käytännön syistä 40 vuotta. Raskaina voimansiirtojohtoina on pidetty valtakunnallisen voimaverkon johtoja sekä sellaisia paikallista jakelua palvelevia johtoja, joiden jännite on vähintään 110 000 voltia. Niiden hankintameno on yleensä vähennetty 2,5—3 prosentin vuotuisin poistoin. Muiden voimansiirtojohtojen hankintameno on puolestaan vähennetty elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:n mukaisilla poistoilla, jotka voivat olla enintään 30 prosenttia lainkohdassa tarkoitettujen käyttöomaisuuden yhteisestä menoajännöksestä.

Eri jaksotussäännösten soveltaminen voimansiirtojohtojen hankintamenojen vähentämiseen on merkinnyt sitä, että näiden laitteiden vuotuinen poistoprosentti on vaihdellut 2,5 prosentista 30 prosenttiin lähinnä siirtojohtojen jännitteestä riippuen. Voimansiirtojohtojen taloudellisen käyttöönsä määrittämistä tällä perusteella on pidetty keinotekoisena ja todellisten olosuhteiden vastaisena. Epäkohdaksi on koettu myös se, että sovellettavan poistosäännöksen valinta on ollut kokonaan verotus- ja oikeuskäytännön varassa asiaa koskevien lainsäännösten puuttuessa. Tulokannanvaraiseksi on jäänyt erityisesti raskaiden voimansiirtojohtojen hankintamenojen jaksottamisessa käytetyn vuotuisen poistoprosentin määrääminen. Jokaisen valmistuvan voimansiirtojohtokokonaisuuden teknistaloudellisen käyttöajan erillinen selvittäminen on lisännyt sekä verovelvollisten että veroviranomaisten työtä.

Jotta voimansiirtojohtojen hankintamenojen vähentämisen menettelyä voitaisiin yksinkertaistaa ja selkeyttää nykyisestä, esityksessä ehdotetaan, että kaikkiin voimansiirtojohtoihin sovellettaisiin vastaisuudessa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:n mukaista irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoa koskevaa yleistä poistosäännöstä. Asiasta otettaisiin nimenomainen

säännös lakiin. Menoajännöspoiston soveltaminen myös raskaisiin voimansiirtojohtoihin olisi perusteltua senkin vuoksi, että myös niiden hankintamenoista johtimet ja muut tavanomaisesti 30 §:n soveltamisalaan kuuluvat laitteet muodostavat suurimman osan.

Voimansiirtojohtojen poistamista koskeva erityissäännös ehdotetaan lisättäväksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 31 §:ään sen uudeksi 2 momentiksi. Muutoksen vuoksi on tarpeen tarkistaa myös lain 63 §:ää, joka koskee ennen lain voimaantuloa käyttöön otettujen rakennuksen ainesosina pidettävien koneiden ja laitteiden hankintamenojen vähentämistä. Koska nyt ehdotetulla muutoksella ei ole tarkoitus laajentaa tämän säännöksen soveltamisalaa, 63 §:ää olisi täsmennettävä siten, että se koskisi vain 31 §:n 1 momenttia.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Koska kaapelitelevisioverkon liittymismaksujen verokehä on tähän saakka ollut epäselvä, liittymismaksuja koskevan lainkohdan täsmentämisen yritys- tai julkistaloudellisia vaikutuksia ei voida tarkkaan arvioida. Vaikutukset jäisivät kuitenkin vähäisiksi. Muutos koskisi kaapelitelevisio-toimintaa Suomessa harjoitettavaa noin 40 yhteisöä, joilla on tällä hetkellä hallussaan runsaat 70 erillistä kaapelitelevisioverkkoa. Esimerkiksi vuonna 1986 yhteisöjen on arvioitu keräävän liittymismaksuina noin 50—70 miljoonaa markkaa.

Voimansiirtojohtojen hankintamenojen vähentämistä koskeva muutos keventäisi johtoverkon hankinnan jälkeisinä vuosina sellaisten sähkönjakelua harjoittavien yritysten verotusta, joilla on hallussaan raskaita voimansiirtojohtoja. Koska hankintamenojen vähennyskelpoinen nimellismäärä ei muutu, poistoajan lyhentäminen ei merkitse veronhuojennusta, vaan veronmaksun lykkäämistä nykytilanteeseen verrattuna. Yritysten talouden ja rahoituksen kannalta ehdotetulla muutoksella saavutettaisiin paitsi inflaatiohyöty myös se etu, etteivät poistoajat enää olisi olennaisesti uushankintojen rahoittamiseksi otettujen lainojen kuoletusaikoja lyhyemmät. Siirtymäsäännös huomioon ottaen valtion verotulot vähenisivät uudistuksen vuoksi noin 30 miljoonaa markkaa vuodelta 1986.

3. Voimaantulo ja soveltaminen

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan heti kun eduskunta on sen hyväksynyt. Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran jo vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa. Kun voimansiirtojohtojen hankintamenon jaksottamista koskeva muutos merkitsee huomattavaa raskaiden voimansiirtojohtojen poistoprosentin kohoamista, esityksessä ehdotetaan kuitenkin, että täyttä menojäännös-poistoa voitaisiin näiden osalta soveltaa vasta yhden vuoden siirtymäkauden jälkeen. Siten sellaisista voimansiirtojohtojen hankintamenoista, joihin on tähän asti sovellettu 39 §:n mukaisia tasapoistoja, voisi vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa tehdä enintään 15 prosentin suurui-

sen poiston. Nämä hankintamenot voitaisiin näin ollen siirtää muun irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenojen menojäännökseen vasta vuonna 1987.

4. Säättämisjärjestys

Koska lakiehdotus ei koske uutta tai lisättyä veroa, se olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa normaalissa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 6 §:n 1 momentin 3 kohta, 16 §:n 3 kohta ja 63 §, näistä 16 §:n 3 kohta sellaisena kuin se on 11 päivänä joulukuuta 1981 annetussa laissa (859/81), sekä

lisätään 31 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

6 §

Veronalaista tuloa eivät ole:

3) sähkö-, tele-, vesi-, viemäri- tai kaukolämpöverkkoa ylläpitävän yhteisön verkkoon liittymisestä perimät maksut, jotka palautetaan suorittajalle tai joilla saadut edut suorittajalla on oikeus siirtää kolmannelle henkilölle,

16 §

Tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menoja eivät ole:

3) sähkö-, tele-, vesi-, viemäri- tai kaukolämpöverkkoon liittymisestä suoritetut maksut, jotka palautetaan verovelvolliselle tämän luopuessa liittymismaksun tuomasta edusta tai joilla saadut edut verovelvollisella on oikeus siirtää kolmannelle henkilölle; eikä

31 §

Valtakunnalliseen ja paikalliseen voimajohtoverkkoon kuuluvien voimansiirtojohtojen hankintamenot poistetaan sekä niistä saadut luovutushinnat ja muut vastikkeet tuloutetaan 30 §:ssä säädetyllä tavalla.

63 §

Ennen tämän lain voimaantuloa käyttöön otettujen 31 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hyödykkeiden hankintamenot poistetaan ja niistä saadut luovutushinnat tuloutetaan verovelvollisen vaatiessa rakennuksen hankintamenoa ja rakennuksesta saatuja luovutushintoja ja muita vastikkeita koskevien säännösten edellyttämällä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1986. Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa. Lain 31 §:n 2 momentin mukainen poisto niistä voimansiirtojohtoista, joiden hankintameno on en-

nen tämän lain voimaantuloa vähennetty elinkei- jalla, saa vuodelta 1986 toimitettavassa verotuk-
notulon verottamisesta annetun lain 39 §:n no- sessa kuitenkin olla enintään 15 prosenttia.

Helsingissä 28 päivänä marraskuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Pekka Vennamo*

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 6 §:n 1 momentin 3 kohta, 16 §:n 3 kohta ja 63 §, näistä 16 §:n 3 kohta sellaisena kuin se on 11 päivänä joulukuuta 1981 annetussa laissa (859/81), sekä
lisätään 31 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Veronalaista tuloa eivät ole:

3) sähkö-, puhelin-, vesi-, viemäri- tai kaukolämpöverkostoa ylläpitävän yhteisön perimät *liittymismaksut*, jotka palautetaan suorittajalle tai joilla saadut edut suorittajalla on oikeus siirtää kolmannelle henkilölle,

3) sähkö-, *tele*-, vesi-, viemäri- tai kaukolämpöverkkoon ylläpitävän yhteisön *verkkoon liittymisestä perimät* maksut, jotka palautetaan suorittajalle tai joilla saadut edut suorittajalla on oikeus siirtää kolmannelle henkilölle,

16 §

Tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuvia menoja eivät ole:

3) liittymisestä sähkö-, puhelin-, vesi-, viemäri- ja kaukolämpöverkostoon suoritettavat maksut, jotka palautetaan verovelvolliselle tämän luopuessa liittymismaksun tuomasta edusta tai joilla saadut edut verovelvollisella on oikeus siirtää kolmannelle henkilölle; eikä

3) sähkö-, *tele*-, vesi-, viemäri- tai kaukolämpöverkkoon liittymisestä suoritettavat maksut, jotka palautetaan verovelvolliselle tämän luopuessa liittymismaksun tuomasta edusta tai joilla saadut edut verovelvollisella on oikeus siirtää kolmannelle henkilölle; eikä

31 §

Valtakunnalliseen ja paikalliseen voimajohtoverkkoon kuuluvien voimansiirtojohtojen hankintamenot poistetaan sekä niistä saadut luovutushinnat ja muut vastikkeet tuloutetaan 30 §:ssä säädetyllä tavalla.

63 §.

Ennen tämän lain voimaantuloa käyttöön otettujen 31 §:ssä tarkoitettujen hyödykkeiden hankintamenot poistetaan ja niistä saadut luovutushinnat tuloutetaan verovelvollisen vaatiessa rakennuksen hankintamenoa ja rakennuksesta saatuja luovutushintoja ja muita vastikkeita koskevien säännösten edellyttämällä tavalla.

63 §

Ennen tämän lain voimaantuloa käyttöön otettujen 31 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hyödykkeiden hankintamenot poistetaan ja niistä saadut luovutushinnat tuloutetaan verovelvollisen vaatiessa rakennuksen hankintamenoa ja rakennuksesta saatuja luovutushintoja ja muita vastikkeita koskevien säännösten edellyttämällä tavalla.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa. Lain 31 §:n 2 momentin mukainen poisto niistä voimansiirtojohdoista, joiden hankintameno on ennen tämän lain voimaantuloa vähennetty elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 39 §:n nojalla, saa vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa kuitenkin olla enintään 15 prosenttia.
